

PUUMARKKINATYÖRYHMÄN KOKOUS 3/2021

Aika 27.9.2021 klo 13.30–15.30

Paikka Teams-etäyhteyksin

Jari Leppä 13.45–15.00
Marja Kokkonen pj 13.30–13.45 sekä 15.00–15.30
Sauli Brander
Anna Rakemaa
Marko Mäki-Hakola
Karoliina Niemi
Simo Jaakkola
Matleena Kniivilä
Jussi Kumpula
Karoliina Muukkonen
Sari Sontag
Kai Merivuori
Juha Mäntylä
Rauno Numminen
Reima Sutinen
Eija Vallius
Satu Rantala

Asiantuntijoina
Lotta Heikkonen, MMM
Elina Warsta, MMM
Aku Mäkelä, Kuutio
Annukka Kimmo, MMM

1 Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen (liite 1)

Marja Kokkonen avasi kokouksen. Toivotettiin uutena jäsenenä MTK:n metsäjohtaja Marko Mäki-Hakola tervetulleeksi puumarkkinatyöryhmään. Hyväksyttiin kokouksen asialista sekä edellisen kokouksen muistio. Käsiteltiin ennen ministeri Lepän saapumista kohdat 1 ja 3, minkä jälkeen palattiin kohtaan 2.

2 Ajankohtaiskatsaus, ministeri Leppä

Ministeri Jari Leppä liittyi 13.45 kokoukseen ja siirtyi sen puheenjohtajaksi. Ajankohtaiskatsauksessa ministeri toi esiin hyvän puumarkkinatilanteen ja sen, että vuoden 2021 ostomäärät ovat kipuamassa melko korkeiksi. Kesän Paula-myrsky ja sen aiheuttamien tuhojen korjuu näkyy markkinoilla ennen kaikkea Kainuussa. Kaikilla metsänomistajilla ei ole ollut vakuutusturva kunnossa ja tilanne on siten myös taloudellisesti haastava. Ilmaston muuttuessa tuhoihin varautuminen tulee aina vaan tärkeämmäksi. Ilmastotyö on sekä ilmastonmuutoksen hallintaa kuin myös monella tapaa siihen sopeutumista.

Ministeri toi esille avautuvat ilmastotoimiin liittyvät Hiilestä kiinni -rahoitushaut. Kehittämishankehaussa rahoitettavaksi haetaan tutkimustietoon perustuvia käytännönläheisiä hankkeita, joilla jalkautetaan maa- ja metsätalouden ilmastotoimia sekä edistetään ilmastonmuutokseen sopeutumista ja riskienhallintaa. Teemana ovat erityisesti paikallinen ja alueellinen ilmastotyö ja hiilimarkkinoiden kokeilut. Ministeri piti tärkeänä, että hiilimarkkinoille saadaan kunnolliset pelisäännöt. Loppuvuodesta 2021 tullaan avaamaan myös Suomen kestävän kasvun ohjelman (RRF) hankehaku. Ilmastoasioiden rinnalle tulee nostaa myös monimuotoisuudesta huolehtiminen. Ministeri totesi, että meillä tehdään jo hyvin paljon työtä monimuotoisuuden eteen. Tätä työtä tulee jatkaa ja viestiä työstä tulee myös pitää esillä julkisuudessa.

Ministeri kertoi, että Kansallisen metsästrategian uudistaminen on alkanut. Prosessi on merkittävä ja entistäkin tärkeämpi, mutta myös haastavampi. Tavoitteena on, että meillä on kokonaiskestävyyttä tasapainoisesti

tavoitteleva strategia esitettävänä metsäneuvostolle vuoden 2022 päättyessä. Metsästrategiaan liittyvistä uusista hankkeista hän nosti esiin seuraavat:

- Suomen metsäkeskus aloittaa puunkorjuun laadun tarkemman selvityksen. Tarkoituksena on saada tietoa ennen kaikkea nuorten kasvatusmetsien harvennusten voimakkuudesta. Näyttäisi, että harvennukset ovat usein suosituksia ja jopa lakirajoja voimakkaampia.
- Luken ja PTT:n hanke selvittää metsärahojen oikeudellisia rakenteita, toimintaa ja verotusasemaa. Muutamassa vuodessa rahastojen metsämaan omistus on kymmenkertaistunut. Rahasto-omisteiset metsät poikkeavat erityisesti verotuksen ja pääoman käytön osalta tavanomaisista yksityismetsänomistajista ja yhteismetsistä. Analyysi kattaa sekä Suomeen että ulkomaille rekisteröityneet metsärahoitukset ja niiden mahdolliset väliyhtiöt.
- Luken selvityshanke ”Metsäalueen vuokrauksen kehittäminen” selvittää metsäalueen vuokrauksen verotuksen lainsäädäntöön liittyviä ongelmia ja niiden ratkaisuja, kun tavoitteena on parantaa metsien eri käyttömuotojen kaupallista tarjontaa.

Ministeri päätti katsauksen viitaten EU-aloitteisiin ja todeten, että nyt on yhtenäisen kansallisen vaikuttamisen paikka ja vaikka emme kaikkea ole yksimielisiä, on linjaukset eduskunta vahvistanut. Myös valtioiden välinen vaikuttamisen yhteistyö on tärkeää, totesi ministeri.

3 Tiedoksi markkinakatsaukset (liitteet 2, 3 ja 4)

Metsäteollisuus ry (liite 2), Koneyrittäjät (liite 3) sekä myöhemmin täydentäen Sahateollisuus (liite 4) toivat markkinakatsaukset tiedoksi. Keskustelussa Metry nosti esiin vapaaehtoisten hiilimarkkinoiden kehittymisen sekä globaalin kehityksen vaikuttamisen puumarkkinoihin. Hiilimarkkinoista pyydettiin aihetta seuraavaan kokoukseen. Koneyrittäjät nostivat esiin alihankkijoiden kurimuksen. Puolet yrittäjistä informoi, että työvoima on balanssissa, puolilla on vajausta työvoimassa. Joka neljännessä yrityksessä väkeä lähtenyt alan ulkopuolelle. Moni kokee työn liian vaativana. Sahateollisuudesta kerrottiin, että sahapuuta on ostettu paljon. Sahatavaramarkkinat vetäneet hyvin ja vientimarkkinoilla on tapahtunut iso muutos. Tuotantoa on pystytty lisäämään kysynnän kasvaessa, mutta heilahtelut ovat alalle vaikeita. Toinen jännittävä kasvattava tekijä on työmarkkinoilla. Sahateollisuus ei liity mihinkään neuvotteluosapuoleen, mutta toivoo, että sopimukset saadaan voimaan. Myös MTK totesi puumarkkinavuoden olleen vilkas. Todettiin Luken juuri julkistaneen suhdannekatsauksen.

Keskusteltiin työvoiman saatavuudesta, myös vierastyövoiman mahdollisuuksista. Samoin keskusteltiin kustannusten, eritoten logistiikkakustannusten, noususta sekä myös tiestön ja ratojen kunnosta. Toimiva logistiikka toisi myös ratkaisuja kuljetusten päästöjen vähentämisen.

4 Kuution tilannekatsaus, Aku Mäkelä, Suomen Puukauppa Oy (liite 5)

Aku Mäkelä kertoi Kuution ajankohtaisia kuulumisia (liite 5). Vuonna 2021 Kuutio on ammattilaisten ohella ryhtynyt aktivoimaan myös metsänomistaja-asiakkaita. Vain pieni osa metsänhoitoyhdistyksistä käyttää aktiivisesti Kuutiota, vaikka mhy-kentän mielestä sähköinen puukauppa on kannatettavaa. Kentän mielestä markkinoiden avoimuudessa ja toimivuudessa on yhä kehitettävää. Rinnakkaiset järjestelmät aiheuttavat tuplavai-vaan. Tulisi katsoa, miten ostupuolta saataisiin mukaan. Kun volyymit kasvavat, saadaan käyttökustannukset kohtuullisiksi. Toisaalta todettiin, että yksityiset metsänomistajat ovat tyytyväisiä ja haluavat Kuutiota käyttää ja ostajat ovat aktiivisesti mukana. Valitettavasti tilanne on pysynyt ennallaan ja ongelmakysymykset ovat aivan samat kuin vuosi sitten. Kaivattiin ryhtiliikettä tähän yhteiseen panostukseen. Toivottiin MTK:n asettavan selkeät tavoitteet siihen, milloin mhy:t tulevat mukaan.

Mäkelä lupasi, ettei tavoitteisiin pääseminen jää kiinni operatiivisesta toiminnasta. Hän totesi, että Kuutio ja MTK-kenttä työskentelevät aktiivisesti yhdessä, joten on toivoa, että aikatauluista ja prosenttitavoitteista voidaan kertoa pian. Ministeri kiitti sekä alustuksesta että keskustelusta ja päätti asiakohdan käsittelyn todeten, että nyt on syytä rutistaa, jotta yhdessä asetetut tavoitteet saavutetaan ja vuoden kuluttua ei olla samassa tilanteessa.

5 EU:n metsästrategia, Elina Warsta, MMM (liite 6)

Elina Warsta esitteli EU:n metsästrategiaa ja Suomen kannanmuodostusta ja sen etenemistä (liite 6). Esityksessä hän toi esille ajankohtaistilanteen lisäksi strategian keskeistä sisältöä, haasteita sekä muun muassa toimivaltakysymyksiä sekä seuraavia askeleita useita vuosia jatkuvassa työssä.

Käydyssä keskustelussa painotettiin, että kyse on strategiasta, ei lainsäädäntöön vietävistä delegoiduista säädöksistä. Metsillä nähtiin olevan iso ilmatorooli, mutta muistutettiin, että ne tuottavat myös tärkeitä tuotteita. Kansallisen päätätävällän tärkeyttä painotettiin ja kritisoitiin valtioneuvoston kannanmuodostuksen ristiriitaisuutta ja sitä, että Suomen ei nähty pitävän kannanmuodostuksessaan kiinni riittävän tiukasti ja yhtenäisesti kansallisesta päätätävällästä. Pällekkäistä sertifiointijärjestelmää ei nähty hyvänä lähteä viemään eteenpäin.

Tämän asiakohdan esityksen jälkeen klo 15 ministeri siirsi puheenjohtajuuden Marja Kokkoselle. Ministeri totesi Marjalla olevan meneillään pitkän ja menestyksekkään uran viimeinen kokous ja viimeinen työviikko. Sitoutuneisuus on ollut esimerkillistä. Siitä ministeri kiitti ja toivotti menestystä seuraavaan elämänvaiheeseen.

6 55-valmiuspaketti (Fit for 55), Lotta Heikkonen, MMM

Lotta Heikkonen kertoi 55-valmiuspaketin kokonaisuudesta. Valtioneuvosto eli useat eri ministeriöt urakoivat tämän paketin eri aloitteiden kanssa. Suomella nielut ovat voimavara, mutta päästöjen vähennys on ollut voimakkaasti esillä. Lulucf:llä on kolme tavoitetta: ilmastoneutraalisuus vuonna 2035, maankäyttösektori tiiviimmin mukaan taakanjakoon ja laskentaan sekä järjestelmän yksinkertaistaminen.

Keskusteltiin aiheesta ja kannettiin vakavaa huolta siitä, salliiko asetus ja koko mittava paketti metsien kestävä hoidon ja käytön ja liikkuuko puu jatkossa. Nähtiin, että metsäbiomassan käyttöperusteet luovat uhkaa ja että ne voivat aiheuttaa suuria vaikutuksia suomalaiseen lainsäädäntöön.

7 Muut asiat

Ei muita asioita.

8 Seuraava kokous

Ehdotettiin pidettäväksi seuraava kokous 20.12. Siirrettiin joulukuun kokous pidettäväksi 19.1. klo 10–12 etäyhteyksin (siht. huom.).

9 Kokouksen päättäminen

Marja Kokkonen kiitti viimeisessä kokouksessaan puumarkkinatyöryhmää sen tekemästä työstä tiedonvaihdossa, ehdotuksien tekemisessä ja kommentoinnissa. Kokkonen kiitti siitä, että keskustelu on ollut ratkaisukeskeistä, rakentavaa ja eteenpäin vievää. Puheenjohtaja Marja päätti kokouksen klo 15.30.

Liitteet

Liite 1 Edellisen kokouksen 22.6.2021 muistio

Liite 2 Puumarkkinakatsaus 2021 09 27_Niemi

Liite 3 Koneyritysten tulos 2020 ja näkymät 2021 puumarkkinatyöryhmä syyskuu 2021

Liite 4 Sahateollisuus 270921KM

Liite 5 KUUTIO puukauppapaikka tilannekatsaus MMM puumarkkinatyöryhmä 27.9.2021_julkinen

Liite 6 EU-metsästrategia-27092021 Warsta